

DEPARTEMENT WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID & GEZIN

Zorginspectie
Koning Albert II-laan 35 bus 31
1030 BRUSSEL
T 02 553 34 34
F 02 553 34 35
contact@zorginspectie.be

////////////////////////////////////
VRIJHEIDSBEPERKENDE MAATREGELEN IN BIJZONDERE JEUGDZORG
////////////////////////////////////

ORGANISATIE	
Naam	OOC 't Kruispunt
Adres	Bisschopslaan, 82 te 2340 Beerse
Telefoon	014 61 61 13
E-mail	XXXX
INRICHTENDE MACHT	
Naam	Kruislink
Juridische vorm	VZW
Adres	Grote Baan, 165 te 2235 Hulshout
Telefoon	015 22 26 24
INSPECTIEPUNT	
Naam	OOC 't Kruispunt
Adres	Bisschopslaan, 82 e 2340 Beerse
OPDRACHT	
Nummer	O-MAPU-2017-0203
Datum	5 mei 2017
Inspecteurs	XXXX en XXXX
VERSLAG	
Nummer	V-2017-ANMF-0031
Datum	30 mei 2017
INSPECTIEBEZOEK	
Onaangekondigd bezoek	op maandag 29 mei 2017 van 9u30 tot 15u45
Reden:	Inspectie vrijheidsbeperkende maatregelen
Gesprekspartners:	XXXX, algemeen directeur XXXX, pedagogisch directeur 1 begeleider 1 jongere

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Toezicht door Zorginspectie	4
1.1.1	Doelstellingen	4
1.1.2	Doelgroep	4
1.1.3	Kader	4
1.2	Inspectieproces.....	6
1.2.1	Vorbereiding	6
1.2.2	Plaatsbezoeken.....	6
1.2.3	Bronnen	6
1.2.4	Verslag	6
1.2.5	Beleidsrapport	6
1.3	Lijst met definities / Verklarende woordenlijst	6
2	Situering van de voorziening	9
2.1	Erkenningsgegevens	9
2.2	Bezetting dag van de inspectie	9
3	OOOC 't kruispunt.....	10
3.1	Preventief Beleid	10
3.1.1	Agressiepreventiebeleid	10
3.1.1.1	Signaleringsplannen/crisisplannen/time-outplannen	10
3.1.1.2	De-escalatie	11
3.1.2	Het verbeteren van ervaringen van de jongeren	13
3.1.2.1	Leefregels.....	13
3.1.2.2	Contact met de buitenwereld.....	14
3.1.3	Betrokkenheid van jongeren	15
3.1.4	Inscholing van nieuwe medewerkers	16
3.1.5	Opvang na incidenten.....	16
3.2	Afzondering en separatie.....	17
3.2.1	Beleid en Procedure	17
3.2.2	Toepassing in de praktijk	19
3.2.3	Infrastructuur van de afzonderingskamer	19
3.3	Fixatie	19
3.3.1	Beleid en Procedures	19
3.3.2	Toepassing in de praktijk	20
3.4	Verbeterbeleid.....	21
3.4.1	Verzamelen van informatie	21
3.4.1.1	Preventief klimaat	21
3.4.1.2	Agressie-incidenten, afzonderen, separeren en fixeren	22

3.4.2	Analyse en bespreking van het beschikbaar materiaal	22
4	Conclusie.....	23
4.1	Sterke punten	23
4.2	Verbetermogelijkheden.....	23

1 INLEIDING

1.1 TOEZICHT DOOR ZORGINSPECTIE

1.1.1 Doelstellingen

In uitvoering van de beleidsbrief van minister Vandeurzen, waarin vermeld staat “Met betrekking tot vrijheidsberovende maatregelen zal een thematische inspectie opgezet worden in de verschillende betrokken sectoren.”, start Zorginspectie in 2017 met een thematische inspectieronde rond vrijheidsbeperkende maatregelen in de Bijzondere Jeugdzorg. In 2016 werd deze inspectie gestart in de ziekenhuizen, meer bepaald in de psychiatrische afdelingen voor kinderen en jongeren.

Waarom deze inspectieronde over vrijheidsbeperkende maatregelen (VBM)?

- Het is een thema waarrond een grote maatschappelijke bekommernis bestaat, met regelmatige belangstelling in de actualiteit.
- We willen samen met de sector de praktijk in kaart brengen, om te bekijken of en waar er verbeterpunten te vinden zijn en welke good practices inspirerend kunnen werken.
- Er is in Vlaanderen geen specifiek referentiekader over vrijheidsbeperkende maatregelen. We hopen dat onze bevindingen een input kunnen geven om verder na te denken over dergelijk kader.
- We willen input geven voor de opmaak van een sectoroverschrijdend referentiekader over dit onderwerp.

Doelstellingen van deze inspectieronde zijn:

- zicht krijgen op een belangrijk deelaspect van de kwaliteit van zorg,
- knelpunten kennen en objectiveren,
- de sector ondersteunen in zijn verbeterbeleid,
- het aantal vrijheidsbeperkende maatregelen doen dalen tot een strikt minimum,
- rapporteren aan de sector over de stand van zaken,
- rapporteren aan de burgers,
- input geven voor de opmaak van een referentiekader over het onderwerp vrijheidsbeperkende maatregelen in de bijzondere Jeugdzorg
- input geven voor de opmaak van een sectoroverschrijdend referentiekader over dit onderwerp.

1.1.2 Doelgroep

In de Bijzondere Jeugdzorg vindt deze inspectieronde plaats in alle afdelingen van de gemeenschapsinstellingen en in het Vlaams Detentiecentrum De Wijngaard; in de Onthaal-, Oriëntatie- en Observatiecentra (OOOC's) en in de Proeftuinen.

1.1.3 Kader

Er is in Vlaanderen geen specifiek referentiekader voorhanden over vrijheidsbeperkende maatregelen in de Bijzondere Jeugdzorg.

Als achtergrond bij deze inspectieronde werden volgende wetgeving en richtlijnen gebruikt:

- BVR 13 juli 1994 inzake de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor de voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand, zoals gewijzigd
- Decreet betreffende de Rechtspositie van de Minderjarige in de Integrale Jeugdhulp
<http://wvg.vlaanderen.be/rechtspositie/02-algemeen/index.htm>

- NICE guideline, Violence and Agression: short-term management in mental health, health and community setting, mei 2015
www.nice.org.uk/guidance/ng10

Volgende uitgangspunten worden voorop gesteld:

- Afzondering en separatie mogen als maatregel enkel gehanteerd worden in geval van acuut en ernstig gevaar, voor de jongere zelf of voor anderen en in geval van materiaalvernietiging.
- De indicaties voor de afzondering en separatie dienen in detail genoteerd te worden in het dossier.
- Afzondering, separatie en fixatie worden niet toegepast bij kinderen jonger dan 12 jaar.
- Er wordt geen gebruik gemaakt van de combinatie van afzondering en fixatie.
- Notities in het dossier tonen de multidisciplinaire evaluatie aan na de afzondering of separatie.
- Notities in het dossier tonen aan dat er minstens om de 30 minuten verhoogd toezicht is op de jongere in afzondering of separatie.
- Notities in het dossier tonen aan dat er minstens om de 60 minuten persoonlijk contact is door binnen gaan van een medewerker bij de jongere in afzondering of separatie.

1.2 INSPECTIEPROCES

1.2.1 Voorbereiding

In een eerste fase werd een informatiemoment met alle voorzieningen en instellingen uit deze inspectieronde georganiseerd. In dit informatiemoment werden alle voorzieningen op de hoogte gebracht van gegevens die tijdens de inspectie worden opgevraagd die misschien niet bij elke medewerker van de afdeling gekend zijn. Zorginspectie vroeg aan de voorzieningen en instellingen om deze gegevens op voorhand klaar te houden. Een lijst met deze gegevens werd ter beschikking gesteld aan alle geïnspecteerde voorzieningen en instellingen.

1.2.2 Plaatsbezoeken

De inspecties ter plaatse zijn onaangekondigd; de keuze voor onaangekondigd inspecteren heeft als meerwaarde dat we beter zicht krijgen op de dagdagelijks geleverde zorg. We zijn daarbij niet enkel geïnteresseerd in vrijheidsberovende en vrijheidsbeperkende maatregelen, maar ook in het preventief beleid en het verbeterbeleid dat gevoerd wordt.

1.2.3 Bronnen

De vaststellingen zijn gebaseerd op gesprekken met medewerkers en jongeren, op inzage in procedures en in dossiers, op inzage van cijfergegevens en vergaderverslagen.

1.2.4 Verslag

In het laatste hoofdstuk van dit verslag (Conclusie) wordt een overzicht gegeven van de sterke punten en de verbeterpunten in het beleid en de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen.

Het ontwerpverslag wordt per e-mail bezorgd aan de voorziening. Vervolgens is een periode van 14 kalenderdagen voorzien om opmerkingen en bedenkingen bij de bevindingen in het inspectieverslag via een gemotiveerde reactienota te formuleren. Op basis hiervan kan het ontwerpverslag aangepast worden.

In het kader van de actieve openbaarheid zal Zorginspectie alle inspectieverslagen publiceren op de website www.departementwvg.be. Dergelijke werkwijze bevordert de transparantie over inspectieresultaten en laat toe om de aandacht voor kwaliteit en veiligheid van zorg in de geïnspecteerde instellingen en voorzieningen te verlevendigen. We hopen dat de betreffende instellingen en voorzieningen hierdoor openlijker en actiever gaan communiceren over hun toezichtresultaten en bijhorende verbeteracties.

1.2.5 Beleidsrapport

Zorginspectie maakt een beleidsrapport op bij het afronden van de inspecties m.b.t. vrijheidsbeperkende maatregelen bij jongeren in de verschillende sectoren. In dit beleidsrapport worden de belangrijkste inspectievaststellingen gegroepeerd en besproken.

Dit rapport kan een rol spelen bij het uitwerken of herwerken van het referentiekader voor de betrokken sectoren, maar ook instellingen en voorzieningen én het beleid kunnen hiermee aan de slag.

1.3 LIJST MET DEFINITIES / VERKLARENDE WOORDENLIJST

- Vrijheidsbeperkende maatregelen zijn alle (therapeutische of opvoedkundige) maatregelen die een beperking van de keuzevrijheid en/of de bewegingsvrijheid van de jongere inhouden, inclusief beperkingen qua contact met de buitenwereld.

- Vrijheidsberovende maatregelen zijn alle therapeutische of opvoedkundige maatregelen die een beperking van de bewegingsvrijheid van de jongere inhouden. Vrijheidsberoving is het ontnemen van de vrijheid om te bewegen (een sterke ruimtelijke inperking van bewegingsvrijheid), bv. door opsluiting (bv. tijdens afzondering) of door het gebruik van fixatiemateriaal.
De begrippen vrijheidsberoving en vrijheidsbeperking onderscheiden zich van elkaar in graad of intensiteit, maar verschillen niet fundamenteel. Vrijheidsbeperking is breder omschreven en omvat alle vrijheidsberoving.
- Afzondering is het geheel van maatregelen dat genomen wordt om een jongere onder te brengen in een daartoe speciaal voorziene afzonderingskamer, al dan niet met fixatie, indien de fysische en psychische integriteit van deze persoon of anderen acuut gevaar loopt en er geen enkel ander therapeutisch of opvoedkundig alternatief beschikbaar is.
- Separatie is het geheel van maatregelen dat genomen wordt om een jongere te verwijderen van de openbare ruimte op een afdeling en onder te brengen in zijn kamer of in een aparte ruimte (maar niet de afzonderingskamer) met een afgesloten deur, indien de fysische en/of psychische integriteit van de persoon of anderen acuut gevaar loopt en er geen enkel ander therapeutisch of opvoedkundig alternatief beschikbaar is.
- Fixatie is elke handeling of gebruik van materiaal die de bewegingsvrijheid beperkt en niet gemakkelijk kan worden verwijderd.
  - Fysieke interventie: direct lichamelijk contact dat de bewegingsvrijheid van een persoon beperkt, verhindert of belemmert met als doel de fysieke en/of psychische integriteit van de persoon zelf of andere personen te vrijwaren. Het gaat over een interventie waarbij de persoon door meerdere hulpverleners op een deskundige (veilige en humane) wijze vastgehouden wordt om de bewegingsvrijheid sterk of volledig te beperken. Het kan gaan over het immobiliseren van de persoon (tot de zelfcontrole herwonnen is) of over op een fysiek gecontroleerde wijze de persoon (zich te laten) verplaatsen (bv. om uit de leefruimte te verwijderen of om naar de afzonderingskamer te brengen). Andere termen die worden gebruikt: manuele interventie, holding.
  - Mechanische fixatie is het aanwenden van mechanische hulpmiddelen, met uitzondering van ergonomische hulpmiddelen, bevestigd aan of in de directe omgeving van de jongere die de bewegingsvrijheid van de jongere beperken en die door de jongere zelf niet kunnen worden opgeheven of verwijderd.
  - Medicamenteuze fixatie (ook chemische fixatie genoemd) is het (acuut of chronisch) gebruik van neuroleptische, anxiolytische, sedatieve of hypnotische medicatie om het gedrag te controleren of te beheersen.
- Dwangmedicatie is het toedienen van medicatie (vb. kalmeringsmiddelen) zonder toestemming van de jongere.
- Dwangbehandeling is een behandeling die wordt toegepast op (1) een persoon die in staat is zijn toestemming te geven, maar dit weigert, of op (2) een persoon die niet in staat is toe te stemmen, maar zich tegen de behandeling verzet.
- In deze inspectieronde wordt time-out gedefinieerd als het geheel van maatregelen die genomen worden om voor een beperkte tijd een jongere te verwijderen van de openbare ruimte op een afdeling en onder te brengen in zijn kamer of in een aparte ruimte met niet-afgesloten deur.
- Afzonderingskamer = een specifiek ingerichte ruimte die gebruikt wordt voor het opsluiten van een jongere die een ernstig gevaar vormt voor zichzelf en/of anderen en met de bedoeling probleemgedrag te controleren.
- Time-out kamer = een specifieke ruimte met niet-afgesloten deur die gebruikt wordt om een jongere een beperkte tijd in onder te brengen.
- Een comfortruimte is een prettig ingerichte kamer die op vrijwillige basis gebruikt kan worden door jongeren wanneer zij zich angstig, onrustig of boos voelen. Een comfortruimte is geen alternatief voor afzondering maar een ruimte waar jongeren tot rust kunnen komen en zich even af kunnen zonderen van de drukte van de afdeling.

- Een jongere is een persoon jonger dan 18 jaar of 21 jaar (indien vrijwillig verlengde hulpverlening werd aangevraagd).
- Een signaleringsplan of crisisplan of time-outplan is een hulpmiddel om in een vroeg stadium een dreigende (agressie)aanval te herkennen en te voorkomen. Het omschrijft wat de jongere, zijn omgeving en hulpverleners kunnen doen om een crisissituatie te voorkomen. De jongere leert m.b.v. zijn signalerings-, crisis- of time-outplan zijn gedrag onder controle te krijgen doordat hij vroeg herkenning krijgt van zijn waarschuwingssignalen. Dergelijk plan bevat minstens:
  - de concrete omschrijving van signalen of vroege voortekenen,
  - de mogelijke acties of stabiliserende maatregelen in de verschillende fasen,
  - wat de jongere of zijn omgeving kan doen,
  - wat hulpverleners kunnen doen.

2 SITUERING VAN DE VOORZIENING

2.1 ERKENNINGSGEGEVENS

Naam leefgroep	Opname-capaciteit leefgroep	Profiel/finaliteit leefgroep (indien aanwezig)	Minimum en maximum leeftijd jongeren
't Kruispunt	12	Module verblijf: 12 Module diagnostiek: 16 Crisis: 1	5 – 16 jaar

2.2 BEZETTING DAG VAN DE INSPECTIE

Aantal jongeren opgenomen	11
Aantal opgenomen jongeren (jonger dan 18j)	11
Aantal < 12j	5
Aantal jongeren opgenomen door beslissing van de jeugdrechter	3

3 OOOC 'T KRUISPUNT

3.1 PREVENTIEF BELEID

De beperking van vrijheidsberoving tot uitzonderlijke en kortdurende interventies is mogelijk wanneer er gekozen wordt voor een breder beleid van preventie van conflicten.

Agressie voorkomen en conflictpreventie kunnen op verschillende manieren en niveaus aandacht krijgen.

Voorbeelden daarvan zijn:

- Inspraak van jongeren, hun familie en naasten in de jeugdhulp is een belangrijk basisaspect voor kwaliteitsvolle hulpverlening: niet enkel de betrokkenheid bij de individuele behandeling, zoals bij het opstellen en evalueren van het handelingsplan/oriëntatieverslag, maar breder gezien ook de participatie op het beleidsniveau.
- Het verbeteren van de ervaringen van jongeren: de leefregels die gehanteerd worden, waaronder de mogelijkheden tot contact met buitenwereld, kunnen een effect hebben op het ontstaan en de preventie van conflicten. De aandacht voor ervaringen van jongeren is een belangrijke voorwaarde tot verbetering.
- De bestaffing en de infrastructuur kunnen het gebruik van alternatieven en de mogelijkheden qua de-escalatie beïnvloeden.
- Een aanbod van sessies agressiebeheersing, zelfcontrole en regulatievaardigheden voor jongeren en hun context.
- Er zijn studies in de gezondheidszorg die aantonen dat het gebruik van signalerings-, crisis- of time-outplannen een daling kan teweeg brengen in het aantal agressie-incidenten. Een signalerings-, crisis- of time-outplan is een hulpmiddel om in een vroeg stadium een dreigende escalatie te herkennen en te voorkomen. Het omschrijft wat de jongere, zijn omgeving en hulpverleners kunnen doen om een crisissituatie te voorkomen. De jongere leert m.b.v. zijn signalerings-, crisis- of time-outplan zijn gedrag onder controle te krijgen doordat hij vroeg herkenning krijgt van zijn waarschuwingssignalen.
- Een vormingsbeleid dat gericht is op preventie van conflict, agressiepreventie en de-escalatie, op het gebruik van alternatieven en op het veilig uitvoeren van interventies.
- De opvang na incidenten waarbij debriefing met alle betrokkenen en een herstelgesprek belangrijke facetten zijn.

3.1.1 Agressiepreventiebeleid

3.1.1.1 Signaleringsplannen/crisisplannen/time-outplannen

Werkwijze

De voorziening/instelling werd bevraagd of ze gebruik maken van signalisatie-, crisis- of timeoutplannen.

Deze signalisatie-, crisis- of timeoutplannen dienen minstens de volgende 4 aspecten te bevatten:

- een concrete omschrijving van signalen of vroege voortekenen
- de mogelijke acties/stabiliserende maatregelen in verschillende fasen
- wat de jongere kan doen
- wat hulpverleners kunnen doen.

Indien de voorziening werkt met dergelijke plannen werden 5 jongerendossiers ingekeken om het gebruik van signalerings-, crisis- of time-outplannen na te gaan.

De betreffende jongeren zijn bij voorkeur meer dan 1 maand opgenomen in de voorziening/instelling. (Indien de voorziening of instelling afspraken heeft betreffende de termijn waarin signalerings-, crisis- of time-outplannen worden opgemaakt, dan wordt die termijn genomen).

Indien de voorziening aangeeft niet te werken met signalisatie-, crisis- of timeoutplannen met de vereiste elementen dan wordt aan de voorziening gevraagd hun werkwijze op vlak van preventie op individueel niveau verder toe te lichten.

Vaststellingen

OOOC 't Kruispunt geeft in de bevraging aan geen gebruik te maken van signalerings-, crisis- of time-outplannen, zoals hierboven omschreven (4 aspecten).

Toelichting:

Uit de klaargelegde documenten en uit de bevraging van de medewerker kwam naar voor dat er verschillende methodieken worden gebruikt om kinderen/jongeren bewust te maken van hun emoties en tot welk gedrag die emoties kunnen leiden. Er wordt gewerkt met: gevoelsthermometer, tent (eigen plekje in de leefgroep), stoel (om even geen deel meer uit te maken van het leefgroepgebeuren), stoplicht, ABC schema en denkopdracht, ... Welke methodiek wordt gebruikt is afhankelijk van de situatie, mogelijkheden en leeftijd van het kind/jongere.

Deze methodieken hoewel zinvol, maakten nog geen deel uit van gestructureerde signaleringsplannen zoals hoger beschreven.

Werkt de voorziening met signalerings-, crisis- of time-outplannen die de 4 vooropgestelde elementen bevatten?	Nee
Aantal dossiers gecontroleerd op de aanwezigheid van signalerings-, crisis- of time-outplannen.	0
Aantal dossiers met een signalerings-, crisis- of time-outplan.	0

3.1.1.2 De-escalatie

Werkwijze

De infrastructuur werd tijdens het afdelingsbezoek bekeken. Hierbij werd vooral aandacht geschonken aan over welke infrastructuur de voorziening beschikt om agressie te vermijden.

De bestaffing en de mogelijkheid om extra hulp in te roepen van collega's bij noodgevallen (24 u op 24 u) werd bevestigd. Verwacht wordt dat in noodgevallen binnen de 15 minuten ondersteuning kan geboden worden.

Er werd bevestigd of er in het ondersteuningsaanbod voor jongeren sessies worden georganiseerd over agressiebeheersing, zelfcontrole of regulatievaardigheden en of er in het ondersteuningsaanbod voor ouders van jongeren opvoedingsondersteuning voorzien is specifiek gericht naar omgaan met moeilijk gedrag, agressiepreventie en crisisinterventie.

Vaststellingen

De voorziening/instelling beschikt over volgende soorten jongerenkamers:

Aantal eenpersoonskamers	Aantal tweepersoonskamers	Aantal meerpersoonskamers (>2)
13 en 1 crisiskamer	1	0

Daarnaast is volgende Infrastructuur voorhanden om de-escalatie mogelijk te maken:

Bij de ingang van de leefgroep, is er een time-out ruimte. Deze ruimte is open, in de zin dat de wanden grotendeels uit ramen bestaan zodat toezicht vanuit de gang en het bureau van de begeleiding mogelijk is. Deze ruimte kan niet worden afgesloten. In de toekomst zullen er nog gordijnen gehangen worden zodat, indien nodig, rechtstreeks visueel contact met de leefgroep kan vermeden worden.

Daarnaast is er ook een crisiskamer (kamer met enkel een bed). Deze kamer kan gebruikt worden voor jongeren die bepaalde regels overtreden (vb. fuge) of die automutileren. Deze crisiskamer ligt naast de slaapkamer van de begeleider en er is toezicht mogelijk met een 'one way mirror'. De kamer wordt nooit op slot gedaan.

Op de dag van de inspectie sliep op deze kamer een meisje van 5 jaar dat nood had aan de nabijheid van een begeleider tijdens de nacht. De crisiskamer kon dus niet ingezet worden in het kader van 'vrijheidsbeperking'. Vier kamers werden aangeduid als "dader" kamers (seksueel grensoverschrijdend gedrag): op deze kamers kan men een electronisch signaal instellen op de deur, dit geeft in de begeleiderskamer een signaal als de deur geopend wordt.

's Nachts (vanaf 22u) is er 1 begeleider aanwezig op de afdeling.

In geval van nood kan volgende extra hulp opgeroepen worden op de afdeling: de stafleden doen beurtelings een telefonische permanentie. De begeleider kan dus telefonisch beroep doen op ondersteuning of advies van deze medewerkers. De stafmedewerkers kunnen, bij problemen, niet allemaal binnen de 15 minuten aanwezig zijn. De directie gaf aan dat bij ernstige problemen de afspraak bestaat dat de politie moet gebeld worden.

Extra hulp kan niet over 24u beschikbaar zijn binnen de 15 minuten.

Er is in de voorziening geen verpleegkundige die continu kan opgeroepen worden.

In het ondersteuningsaanbod zijn geen sessies zelfcontrole/regulatievaardigheden/agressiebeheersing voorzien voor jongeren. Zelfcontrole, agressiebeheersing komt wel aan bod in de gesprekken met de individuele begeleider aan de hand van reeds bovenvermelde technieken: stoplicht, gevoelsthermometer ... Dit wordt echter niet vertaald in 'sessies' in het ondersteuningsaanbod.

In het behandelaanbod zijn geen sessies opvoedingsondersteuning voor ouders van jongeren over omgaan met moeilijk gedrag/agressiepreventie/de-escalatie voorzien. Omgaan met probleemgedrag, agressie ... door de ouders komt wel aan bod in de gezinsondersteuning.

3.1.2 Het verbeteren van ervaringen van de jongeren

3.1.2.1 Leefregels

Werkwijze

Tijdens de inspectie werden de leefregels bevraagd bij personeelsleden en jongeren en werden de infobrochures ingekeken.

- Welke leefregels zijn er die invloed hebben op de vrijheid van jongeren?
- Welke informatie krijgen de jongeren en hun ouders over de leefregels?
- Welke controles gebeuren er?
- Zijn er procedures opgemaakt voor de verschillende controles die er gebeuren?

Vaststellingen

Er zijn algemeen geldende leefregels. Zowel op de website als in de infobrochure voor kinderen jonger dan 12 jaar en jongeren ouder dan 12 jaar als in de infobrochure voor ouders worden er veel algemeen geldende leefregels vermeld.

Er worden heel wat grenzen aangegeven voor alle kinderen/jongeren. De directie zei dat dit nodig is omdat men tijdens de observatieperiode wil observeren hoe kinderen/jongeren met grenzen omgaan.

Zorginspectie gaf tijdens de inspectie aan dat niet alle kinderen/jongeren in de voorziening worden opgenomen omwille van problemen met grenzen maar ook omwille van bijvoorbeeld een problematische opvoedingssituatie. Deze kinderen/jongeren hebben deze 'strengere' regels eigenlijk niet nodig. Het lijkt aangewezen om na te gaan of er niet met een beperkter aantal groepsregels kan gewerkt worden en daarnaast met leefregels op maat van de kinderen/jongeren.

De algemeen geldende leefregels zijn dus opgenomen in infobrochures.

Volgende (vrijheidsbeperkende) leefregels zijn in huis van toepassing:

- Geen vrije toegang tot jongerenkamers overdag.
- Overdag, wanneer men niet naar school gaat, mag men niet in de zetels zitten.
- Verplichte kamermomenten (met open deur): kameruur (tijdens de vakanties), studieuur.
- Verbod om bij anderen op de kamers te komen.
- Tijdens een ziekte dag moet je op je kamer blijven.

Volgende controles gebeuren op de afdeling:

- Kamercontrole, enkel met toestemming van de jongere.
- Bagagecontrole, in het bijzijn van de jongere.
- Drugscreening, met toestemming van de jongeren.

Niet voor alle controles die gebeuren zijn procedures opgemaakt.

De werkwijze van volgende controles is niet beschreven in een procedure:

- bagagecontrole.

Alle leefregels zijn schriftelijk beschreven.

Er zijn verschillende infobrochures voor kinderen/jongeren onder/boven de 12 jaar. Sommige maatregelen zijn niet van toepassing voor de jongere kinderen.

Niet altijd komen de regels/afspraken vermeld in de brochures voor ouders en jongeren overeen vb. duur van telefoongesprekken. Ook de informatie op de website is niet in overeenstemming met de brochures: zo staat op de website vermeld dat jongeren geen GSM mogen meebrengen.

In de reactienota geeft de voorziening aan dat er gewerkt wordt aan een nieuwe website met nieuwe vormgeving en nieuwe uitwerking. Informatie die jongeren en ouders in de brochures kunnen vinden, zullen overzichtelijk worden opgenomen in de rubriek 'Frequently Asked Questions'. In afwachting van de nieuwe website koos de voorziening ervoor om de oude website nog online te laten staan.

In de brochures voor - 12 jarigen wordt er naar een time-out en afzonderingsruimte verwezen. In de brochure voor + 12 jarigen wordt er vermeld dat er een crisisruimte en dat je daar moet slapen maar de redenen hiervoor worden niet vermeld.

Aantal bevroagde jongeren	1
Aantal jongeren die aangeven dat de leefregels duidelijk zijn	0

De bevroagde jongere had de infobrochure met leefregels bij opname ontvangen. Tijdens een gesprek met de individuele begeleider waren deze regels besproken.

Tijdens het gesprek gaf hij aan dat een aantal regels niet gekend waren.

Aan de jongere werd gevraagd wat er gebeurt als je verplichte groepsmomenten, therapie,... niet wil volgen. Volgende antwoorden werden gegeven: de jongere verbleef pas 2 weken in de voorziening en hij had steeds deelgenomen aan verplichte groepsmomenten (vb. uitstap naar speeltuin). Hij was niet op de hoogte wat er gebeurt indien jongeren niet willen deelnemen.

3.1.2.2 Contact met de buitenwereld

Werkwijze

Jongeren werden tijdens de inspectie bevroagd over de mogelijkheden die er zijn qua contact met de buitenwereld. Daarnaast werden de onthaalbrochure en het document met de leefregels opgevraagd. Indien niet alle informatie hierin werd teruggevonden werden medewerkers hierrond bevroagd.

Vaststellingen

Contact met de buitenwereld is mogelijk op volgende manieren:

- Bezoek

In de voorziening wordt er gewerkt met een strikte bezoekenregeling. Tijdens de eerste week (en het volgend weekend) is er geen enkel contact toegelaten tussen het kind/jongere en de ouders/buitenwereld. Na het eerste weekend volgt er een gesprek met de jongere en de ouders en kan de jongere tijdens het tweede weekend één dag naar huis. Het derde weekend kan de jongere twee dagen naar huis, zonder overnachting en vervolgens het hele weekend.

Noot: in het gesprek met de medewerkster werd gesteld dat uitzonderlijk heel jonge kinderen wel in het weekend naar huis kunnen ook na de eerste week.

In de reactienota wordt vermeld dat kleine kinderen, jonger dan 12 jaar wel naar huis mogen maar dit werd tijdens inspectie, hoewel dit twee maal bevroagd werd, niet aangegeven.

Ouders kunnen op bezoek komen in de voorziening maar enkel op afspraak en ook niet tijdens de eerste week van het verblijf.

- Telefonisch contact

Tijdens de eerste week is er geen contact toegelaten.

Nadien gelden de volgende afspraken: op dinsdag en donderdag mag de jongere telefoneren naar zijn ouders en 1 ander contact (dus twee telefoongesprekken), voor jongeren van gescheiden ouders zijn er 3 telefoongesprekken mogelijk.

Op maandag en woensdag kunnen ouders hun kinderen bellen.

Op vrijdag mag er niet gebeld worden en indien de jongere één weekenddag naar huis gaat, kan er op de tweede dag ook niet getelefoneerd worden.

De gesprekken mogen slechts 5 minuten duren en vinden plaats in de gang of in de kamer/bureau van de begeleiders.

Er is ook auditieve controle bij kinderen met een moeilijke thuissituatie waarbij mogelijk negatieve boodschappen worden gegeven door de ouders.

Via het beloningssysteem kunnen jongeren een extra telefoongesprek verdienen.

Jongeren mogen hun GSM meenemen naar school maar geven die bij aankomst in de voorziening af. Tijdens het kameruur (tussen 13u en 14u)/studieuur (na het avondeten) kunnen de jongeren hun GSM meenemen indien ze voldoende punten hebben behaald met 'beloningen'.

- Post / Contact via mail/elektronische berichten/skype / toegang WIFI
Jongeren ontvangen, indien ze dit wensen twee postzegels per week om een brief te schrijven. Er kan niet gemaïld worden naar ouders of andere contacten. Toegang tot WIFI, facebook moet verdiend worden met punten vanuit het beloningssysteem.
- Uitgangsmogelijkheden (onder begeleiding van familie/alleen)
In principe verlaten kinderen/jongeren de voorziening niet alleen. Dit geldt zowel voor het uitgaan van de jongeren als vb. naar de winkel gaan. Wanneer er voldoende vertrouwen is gegroeid in de jongere kan hij toestemming krijgen om naar buiten te gaan vb. naar een verjaardagsfeestje, naar de winkel ...

Besluit: er is niet dagelijks contact met de buitenwereld mogelijk.

Aantal bevroegde jongeren	1
Aantal jongeren die aangeven dat er dagelijks contactmogelijkheden met vrienden/familie zijn	0

3.1.3 Betrokkenheid van jongeren

Werkwijze

De organisatie werd bevroegd over de manieren waarop jongeren betrokken worden bij beleidsmatige aspecten van de hulpverlening.

Jongeren werd gevraagd of ze een handelings – of begeleidingsplan hebben, of ze uitgenodigd worden op een multidisciplinaire bespreking van hun begeleidingsplan en of hun ouders hierop uitgenodigd worden.

Vaststellingen

Jongeren worden beleidsmatig betrokken:

- jongerenparticipatie op afdelingsniveau (bv. inspraak in afdelingsregels) via de bewonersvergaderingen
- klachtenformulieren

Jongeren worden betrokken in hun individueel traject:

Aantal bevraagde jongeren	1
Aantal jongeren die aangeven dat ze een handelingsplan/oriëntatieverslag hebben	0
Aantal jongeren die aanwezig waren op een handelingsplanbespreking of bespreking oriëntatieverslag	NVT
Aantal jongeren van wie een ouder/context aanwezig was op een behandelplanbespreking/bespreking oriëntatieverslag	NVT

De bevraagde jongere verbleef slechts 2 weken in 't Kruispunt. Er werd nog geen handelingsplan opgesteld zodat hierover geen gegevens beschikbaar zijn.

3.1.4 Inscholing van nieuwe medewerkers

Werkwijze

Het inscholingsprogramma voor nieuwe medewerkers werd opgevraagd tijdens de inspectie. Er werd gevraagd hoeveel maal per jaar er een inscholingsprogramma georganiseerd wordt.

Er werd in dit programma bekeken of er tijdens de inscholing tijd werd besteed aan vorming over:

- Agressiepreventie of de-escalatie
- Signalerings-, crisis- of time-outplannen
- Het inoefenen van afzonderingstechnieken

Vaststellingen

In 2016 werd geen inscholingsprogramma georganiseerd.

Voor nieuwe medewerkers is er een inwerkprogramma. De thema's agressiepreventie of de-escalatie, signaleringsplannen en inoefenen van afzonderingstechnieken maken hiervan geen deel uit.

In het gesprek met de medewerker, gaf zij aan dat er jaren geleden wel een vormings was geweest rond persoonsgerichte veiligheidstechnieken maar dit wordt zo goed als nooit toegepast omdat er zich nauwelijks dergelijke situaties voordoen.

Het inscholingsprogramma bevat	
Agressiepreventie/de-escalatie	neen
Signalerings-, crisis- of time-outplannen	neen
Afzonderingstechnieken inoefenen	NVT

3.1.5 Opvang na incidenten

Werkwijze

Er werd gevraagd aan de voorziening om cijfers die bijgehouden worden rond agressie-incidenten voor te leggen. Tijdens de inspectie werd bevraagd of er een debriefing/herstelgesprek gebeurt na agressie-incidenten en met wie dit gebeurt. Er werd nagevraagd of er een specifiek team/een specifieke aanspreekpersoon voorzien is voor psychologische opvang van medewerkers na ernstige incidenten.

Er werd een voorbeeld opgevraagd van een incidentanalyse met verslaggeving van een agressie-incident. Jongeren werden gevraagd of ze geïnformeerd waren over de maatregelen die bij ernstige agressie-incidenten worden genomen.

Vaststellingen

Medewerkers geven aan dat er na ernstige agressie-incidenten steeds een debriefing/herstelgesprek gebeurt:

- binnen het team (altijd)
- met jongere zelf (altijd, in een gesprek met de individuele begeleider).

Medewerkers geven aan dat er na ernstige agressie-incidenten niet steeds een debriefing/herstelgesprek gebeurt:

- met medejongeren (soms, afhankelijk van de situatie, de leeftijd van de kinderen/jongeren en de aanleiding van het incident)
- met familie (meestal, door de gezinsbegeleider).

Hoewel mijn dit tijdens de inspectie niet aangaf maar dit wel vermeldde in de reactienota werd het verslag op dit punt aangepast:

Er is specifiek team/aanspreekpersoon voorzien voor psychologische opvang van medewerkers na ernstige incidenten, er is nl. een vertrouwenspersoon.

Ook de tabel hieronder wordt op basis van de reactienota aangepast. Tijdens de inspectie gaf men aan dat er geen agressie-incidenten in 2016 werden geregistreerd maar uit een bijlage bij de reactienota, deden zich 17 incidenten voor (4 verbaal/psychische integriteit, 1 SGOG, 9 fysiek/persoon, 3 materiaal).

Volgens de reactienota spreekt de vertrouwenspersoon, na elk incident, informeel met de betrokkene. Bij matige of ernstige agressie wordt een opvangteam georganiseerd en wordt het incident op teamniveau besproken. Dit gebeurde in 2016 voor 8 incidenten.

Aantal geregistreerde agressie-incidenten in 2016	17
Aantal tussenkomsten van het opvangteam/aanspreekpersoon na ernstige agressie-incidenten	17

Een incident-analyse met verslaggeving van een agressie-incident werd voorgelegd.

Er kon worden vastgesteld dat het incident wordt geschetst in een sjabloon en dat het resultaat wordt vermeld. Bij het voorgelegde incident werd de hulpverlening stopgezet.

Ook werd de (beknopte) bespreking in het verslag van de teamvergadering voorgelegd.

Bij de analyse is er echter geen evaluatie van de genomen maatregelen voor alle partijen en worden geen verbeterpunten of aandachtspunten genoteerd voor incidenten in de toekomst.

Aantal bevraagde jongeren	1
Aantal jongeren die aangeven dat ze informatie kregen over de maatregelen bij agressie-incidenten	1

3.2 AFZONDERING EN SEPARATIE

3.2.1 Beleid en Procedure

Werkwijze

De cijfers van 2016 m.b.t. afzondering en separatie werden opgevraagd (indien registratie).

De procedure/visietekst voor afzondering en separatie werd opgevraagd en nagezien (indien er een procedure kan voorgelegd worden, *zoniet kan tijdens de inspectie nagevraagd worden of er mondelinge afspraken zijn rond afzondering en separatie en zo ja welke*).

Indien er wordt afgezonderd/gesepareerd dan is een procedure of visietekst vereist die volgende vereiste elementen bevat:

- de definitie van afzondering en separatie (= minstens afgesloten deur van de kamer vernoemd)
- zo weinig mogelijk
- zo kort mogelijk
- proportionaliteit: minst ingrijpende maatregel/graduele aanpak/gefaseerde manier
- indicaties en tegenindicaties
- alternatieven
- eindverantwoordelijke
- wie mag uitvoeren?
- toezicht: frequentie en vorm
  - minstens om de 30 minuten toezicht op de jongere in afzondering of separatie.
  - minstens om de 60 minuten persoonlijk contact door binnen gaan van een medewerker bij de jongere in afzondering of separatie.
- frequentie van evaluatie
- welke notities in het dossier/register.

Indien een procedure vereist is dient ook rekening gehouden te worden met volgende richtlijnen:

- Afzondering en separatie zijn niet toegestaan onder 12 jaar.
- De redenen voor afzondering en separatie volgens de procedure zijn beperkt tot acuut gevaar voor zichzelf of acuut gevaar voor anderen.

Indien er afgezonderd of gesepareerd worden moeten jongeren en familie hierover geïnformeerd worden. De infobrochure rond afzondering en separatie voor kinderen/jongeren en voor familie/naasten werd opgevraagd.

Vaststellingen

Er werden de voorbije drie jaar geen jongeren afgezonderd of gesepareerd.

Er is geen afzonderingskamer.

Er gebeuren geen separaties op kamers van jongeren.

Er is geen uitgeschreven procedure/visietekst voor afzondering en separatie.

Er is geen informatiebrochure rond afzondering en separatie.

Vermits er niet afgezonderd of gesepareerd wordt, zijn een procedure en informatiebrochure ook niet nodig.

Bij problemen worden kinderen/jongeren soms uit de groep gehaald en in de (open, met veel glas) ruimte geplaatst bij de ingang van de leefgroep. Deze ruimte wordt nooit afgesloten.

Bij sommige overtredingen van leefregels kan een jongere (enkel tijdens de nacht) verwezen worden naar de crisiskamer (kamer met alleen een bed) waar de jongere de nacht moet doorbrengen. Ook deze kamer wordt nooit afgesloten.

Bij de jongere kinderen wordt de methodiek van de stoel of tent soms toegepast. Het kind blijft in de leefruimte maar fysiek wordt er afstand genomen van de groep door op een stoel aan de zijkant te gaan zitten of in een tent te gaan zitten.

3.2.2 Toepassing in de praktijk

Werkwijze

Indien er afzonderingen of separaties gebeuren dan werd nagegaan of ze in het register worden genoteerd: De registers van een steekproef van jongeren in afzondering en separatie van het voorbije jaar werden gecontroleerd. Er werd nagegaan of de registraties minstens volgende gegevens bevat:

- identificatie jongere
- datum
- beginuur
- einduur
- reden van afzondering of separatie
- bewijs van afstemming of overleg (procedure voor afzondering).

Er werd gekeken naar de reden voor afzondering of separatie, de duur van de afzondering of separatie, de eventuele extra maatregelen en naar de notities over toezicht tijdens de afzondering of separatie.

Vaststellingen

Er wordt geen register bijgehouden over afzonderingen. Dit is ook niet vereist omdat er in de voorziening niet gewerkt wordt met afzonderingen in een afzonderingskamer.

3.2.3 Infrastructuur van de afzonderingskamer

Werkwijze

Alle ruimtes die gebruikt worden voor afzondering en separatie werden gecontroleerd. Indien jongerenkamers ook gebruikt worden voor afzondering en separatie dienen ze ook te voldoen aan onderstaande veiligheidsrichtlijnen.

Volgende aspecten van de infrastructuur werden gecontroleerd:

- veiligheid inzake automutilatie/verhanging,
- rookdetectie,
- een beloproepsysteem dat steeds bereikbaar is (ook voor gefixeerde jongeren indien fixatie wordt toegepast),
- de mogelijkheid tot visueel toezicht,
- een (aan de doelgroep aangepaste) klok,
- voldoende privacy,
- daglicht.

Vaststellingen

Er is geen afzonderingsruimte of separatieruimte

3.3 FIXATIE

3.3.1 Beleid en Procedures

Werkwijze

Er werd aan de voorziening gevraagd of en zo ja welke fixaties worden toegepast in de voorziening: mechanische fixatie, fysieke interventie en medicamenteuze fixatie.

Indien de voorziening fixeert werden de cijfers van 2016 m.b.t. fixatie opgevraagd.

Indien de voorziening fixeert werd de procedure/visietekst voor fixatie opgevraagd tijdens de inspectie (indien geen fixaties gebruikt worden in de voorziening, is uiteraard geen procedure vereist).

Er werd nagegaan of deze procedure/visietekst alle vereiste elementen bevat:

- de definitie van fixatie (mechanische fixatie, fysieke interventie en medicamenteuze fixatie: indien toegepast)
  - zo weinig mogelijk
  - zo kort mogelijk
  - indicaties en tegenindicaties
  - alternatieven
  - eindverantwoordelijke
  - wie mag uitvoeren
  - toezicht: frequentie en vorm
  - frequentie van evaluatie
  - welke notities in het dossier/register
-
- indien medicamenteuze fixatie wordt toegepast: hoe gebeurt het (omschrijving geven)
    - wordt de medicatie veilig bewaard
    - registreert men als dit wordt toegediend
    - gebeurt er regelmatig een evaluatie?
    - wordt instemming van de jongere gevraagd (of bij toediening of bij opmaak van handelings- of signaleringsplan.

Er werd nagegaan of de procedure conform de richtlijnen is:

- De combinatie van mechanische fixatie en afzondering is niet toegelaten.
- Mechanische fixatie is niet toegestaan onder 12 jaar.
- De redenen voor fixatie volgens de procedure zijn beperkt tot acuut gevaar voor zichzelf of acuut gevaar voor anderen.

Vaststellingen

In de bevraging geven de gesprekspartners aan:

- geen mechanische fixatie toe te passen
- geen medicamenteuze fixatie toe te passen
- geen fysieke interventie toe te passen.

3.3.2 Toepassing in de praktijk

Werkwijze

Tijdens de inspectie werd gevraagd welk fixatiemateriaal ter beschikking is (ongeacht of er ja dan neen gefixeerd wordt). Dit materiaal werd bekeken tijdens de inspectie.

Er werden een aantal dossiers van jongeren die mechanisch gefixeerd werden gecontroleerd.

Er werd gekeken naar de leeftijd van de betreffende jongere (jonger of ouder dan 12 jaar), de duur van fixatie en het type fixatiemiddel.

Vaststellingen

De afdeling beschikt niet over fixatiematerialen.

3.4 VERBETERBELEID

Registratiesystemen dienen als basis voor veiligheids- en kwaliteitsmonitoring.

Verder is het engagement van de verschillende bestuursniveaus belangrijk in de vermindering van het aantal vrijheidsbeperkende maatregelen.

3.4.1 Verzamelen van informatie

3.4.1.1 Preventief klimaat

Werkwijze

Er werd gevraagd over welke onderwerpen de voorbije 5 jaar evaluaties gebeurden:

- Leefregels van de afdelingen (we verwachten hier een globale evaluatie van alle leefregels)
- Ervaringen van jongeren, familie en medewerkers
- Registraties van afzonderingen

De verslaggeving van deze evaluaties werd opgevraagd. Er werd nagekeken of de voorzieningen aan de slag zijn gegaan met deze evaluaties.

Vaststellingen

Er kon aangetoond worden dat leefregels geëvalueerd werden (de voorbije 5 jaar) door:

- jongeren in mei 2017, in de bewonersvergadering.
Jongeren waren vb. niet akkoord met de afspraken rond het GSM gebruik, de afspraak om bij ziekte op de kamer te moeten blijven, overdag niet in de zetels mogen zitten ... De directie gaf aan dat deze grenzen nodig zijn en Zorginspectie beluisterde weinig openheid om hier meer op maat te werken en om deze regels aan te passen.

Er kon niet aangetoond worden dat de leefregels (de voorbije 5 jaar) geëvalueerd werden door:

- medewerkers: af en toe worden (delen van) de leefregels wel geëvalueerd in de teamvergaderingen vb. naar aanleiding van een vraag/klacht van de jongeren. Teamverslagen werden voorgelegd. Deze evaluatie gebeurt echter niet systematisch en van alle leefregels.
- familie en naasten.

Er gebeurde de laatste 5 jaar een medewerkerstevredenheidsmeting op deze afdeling

Beschrijving: de tevredenheidsmeting vond plaats in de loop van 2016, alle medewerkers werden bevraagd.

Er gebeurde de voorbije 5 jaar een jongerentevredenheidsmeting op deze afdeling.

Beschrijving: bij elke uitstroom is er een tevredenheidsmeting bij de jongere met een vragenlijst aangepast aan de leeftijd (min en plus 12 jaar).

Er gebeurde de laatste 5 jaar een tevredenheidsmeting bij familie/naasten op deze afdeling.

Beschrijving: bij elke uitstroom is er een bevraging van de ouders.

De tevredenheidsmetingen bij jongeren en ouders vinden alleen plaats bij de uitstroom.

Tevredenheidsmetingen tijdens het verblijf zouden andere informatie kunnen opleveren en aanleiding kunnen geven tot andere verbeterprojecten.

Er kon niet worden aangetoond of men met de resultaten van de tevredenheidsmetingen ook effectief aan de slag ging en of er verder een opvolging plaatsvond.

3.4.1.2 Agressie-incidenten, afzonderen, separeren en fixeren

Werkwijze

Er werd aan de voorziening gevraagd of agressie-incidenten worden geregistreerd. De cijfergegevens van de registraties hiervan werden opgevraagd.

Indien de voorziening afzondert, separeert of fixeert dan worden de cijfergegevens van de registraties opgevraagd.

Vaststellingen

Agressie-incidenten worden in de afdeling geregistreerd. In 2016 waren er 17 incidenten.

Vermits er geen afzonderingen of separaties zijn, is een registratie hier niet van toepassing.

Fixaties worden in de afdeling niet geregistreerd omdat dit niet wordt toegepast.

3.4.2 Analyse en bespreking van het beschikbaar materiaal

Werkwijze

Tijdens de inspectie werd verslaggeving opgevraagd over de bespreking van de beschikbare analyserapporten op de verschillende beleidsniveaus (afdeling, directie, Raad van Bestuur):

- cijfers rond agressie-incidenten
- cijfers rond afzondering/separatie
- cijfers over fixaties (inclusief fysieke interventie)

Vaststellingen

Volgens de reactienota worden agressie-incidenten (afzondering, separatie en fixatie worden niet toegepast) besproken op teamniveau en op niveau van de staf. De gegevens worden niet op de Raad van Bestuur voorgelegd.

4 CONCLUSIE

4.1 STERKE PUNTEN

Preventief beleid

- Er gebeuren tevredenheidsmetingen bij jongeren (bij elke uitstroom).
- Er gebeuren tevredenheidsmetingen bij familie/naasten bij elke uitstroom).

4.2 VERBETERMOGELIJKHEDEN

De voorziening of instelling dient onderstaande aspecten van het beleid inzake vrijheidsbeperkende maatregelen op te nemen in het verbeterbeleid.

Preventief beleid

- Het meer gestructureerd gebruik maken van signalerings-, crisis- of time-outplannen.
- Meer alternatieve mogelijkheden voorzien voor de-escalatie op het vlak van vormingsessies voor jongeren en ouders.
- Onvoldoende extra hulp mogelijk bij noodgevallen 's nachts (niet binnen 15 min).
- Jongeren beter informeren over leefregels.
- Het uitschrijven van procedures over alle controles die gebeuren op de afdelingen.
- De mogelijkheden voor jongeren op contact met de buitenwereld verhogen. Vanuit het rechtskader DRM is contact met de buitenwereld een recht. In 't Kruispunt bestaat een visie waarbij men vertrekt van een algemene beperkende benadering w.b. contact met de buitenwereld, met als motivatie te testen/jongeren te leren hoe met grenzen om te gaan. Er wordt in deze niet op maat gewerkt, doch dit wordt algemeen gehanteerd, ook voor soms erg jonge kinderen en voor jongeren voor wie de moeilijkheden/opname hier niet aan gerelateerd zijn. Deze algemene regel druist in tegen het recht om bezoek te ontvangen en om te gaan met personen van zijn eigen keuze, voorzover de opdracht en de organisatie van de jeugdhulpaanbieder dit toelaten, dat aan een minderjarige in residentiële jeugdhulpverlening wordt toegekend. Wanneer de jeugdhulpverlener een beperking van het recht op bezoek oplegt, moet dit uitvoerig gemotiveerd worden in het dossier'.
- Meer aandacht geven aan conflictpreventie/de-escalatie/veiligheid tijdens inscholing van nieuwe medewerkers.
- Meer aandacht geven aan systematische debriefing met medejongeren.
- Voorzien in een specifieke psychologische opvang van medewerkers na ernstige incidenten
- Het systematisch analyseren van ernstige incidenten als verbeterinstrument (niet alleen de beschrijving van het incident maar ook een evaluatie van de genomen maatregelen, verbeterpunten voor de toekomst ...).
- De (vrijheidsbeperkende) leefregels evalueren en herbekijken.

Verbeterbeleid

- Meer cijfers verzamelen zodat inhoudelijke analyses mogelijk worden.
- De cijfergegevens over vrijheidsbeperkende maatregelen jaarlijks bespreken .
- De cijfergegevens over vrijheidsbeperkende maatregelen bespreken op de drie beleidsniveaus, afdeling, directiecomité en Raad van Bestuur.
- Jaarlijkse evaluatie van leefregels door alle betrokkenen medewerkers jongeren/familie.
- Meer gebruik maken van de beschikbare cijfers ter evaluatie van het gevoerde beleid.
- Tevredenheidsmeting niet enkel uitvoeren bij de uitstroom.

5. BIJKOMENDE VASTSTELLINGEN/AANDACHTSPUNTEN.

- Het is aangewezen om visieteksten, procedures, registratie ... te dateren zodat duidelijk is wanneer ze werden ontwikkeld en/of operationeel zijn.
- Het is aangewezen om de daginvulling van een jongere die niet naar school gaat te evalueren. Tijdens de inspectie werd er een weekprogramma voorgelegd dat hoofdzakelijk werd ingevuld met huishoudelijke taken en klussen en ontbraken pedagogische opdrachten.